

Espoon seudun
koulutuskuntayhtymä Omnia
PL 77700
02070 ESPOON KAUPUNKI

omnia.fi

1 (4)

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@minedu.fi

Asiakirjan nimi: Omnian lausunto Opetus- ja kulttuuriministeriön lausuntopyyntöön
ammattillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista annetun
asetuksen muuttamisesta

Asiakirjan päivämäärä: 8.5.2018

Diaarinumero: OKM/15/010/2018

Viite: OKM021:00/2018

NÄKEMYKSIÄ AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUKSEN LASKENTAPERUSTEISTA ANNETUN ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

Omnia näkee hyvänä, että ammatillisen koulutuksen uusi rahoitusjärjestelmä huomioi koulutuksen järjestäjän toiminnan tehokkuuden ja vaikuttavuuden perusrahoituksen rinnalla. Rahoitusmekanismit eivät saa kuitenkaan tulla liian monimutkaisiksi, jotta koulutuksen järjestäjälle jää aito mahdollisuus vaikuttaa tuloksiinsa ja ennakoida tulevaa rahoitusta.

Opiskelijapalautteen keräämisen aikataulu huolestuttaa. Asetus on vasta nyt lausuntokierroksella ja jo syksyllä pitäisi kerätä palautetta. Näin laajan ja merkityksellisen prosessin suunnitteluun ja toimeenpanoon pitää varata koulutuksen järjestäjille enemmän aikaa. Keskeistä prosessin onnistumisen kannalta on opettajien perehdyttäminen ja he jäävät pian yli kahden kuukauden lomalle.

Aikatauluhaastetta lisää sähköisten järjestelmien keskeneräisyys. Koulutuksen järjestäjien omat opintohallintojärjestelmät ovat laajan kehittämistyön alla reformin tuomien muutosten myötä. Samaan aikaan valtakunnallisten eHOKS ja KOSKI - palvelujen kehittäminen on kesken. Tässä tilanteessa kaikkia väliaikaisia vaiheita, rajapintoja ja turhaa työtä tulisi välttää.

Esitämme, että kyselyä pilotoidaan syksyllä 2018 ja otetaan käyttöön rahoituksen perustaksi aikaisintaan 1.1.2019 tai sitten, kun valtakunnalliset järjestelmät ovat valmiimpia ja ne tukevat opiskelijakyselyjen käyttöönottoa.

Opiskelijapalautteen käyttöönotto osana rahoitusjärjestelmää korostaa uuden ammatillisen koulutuksen asiakaslähtöisyyttä. Asetuksessa esitetyt kaksi kyselyä on näkemysemme mukaan hyvä määrä ja asetuksessa esitetyt kysely ajankohdat kannatettavia. Kohderyhmästä ei tulisi rajata suoraan näyttöön tulevia pois. Heidän kohdallaan korostuu erityisesti koulutuksen järjestäjän reformin mukainen osaaminen.

Asetuksessa esitetty toimintamalli katokorjauskertoimen käyttöönotosta on kannatettava. Onko kerroin oikea, sitä voidaan varmasti arvioida vasta pilotoinnin tai pidemmän seurannan pohjalta.

Kysymysten muotoilua tulisi selkeyttää ja niiden määrää varsinkin päätökselyssä kohtuullistaa. Aloitusvaiheen kyselyssä tulisi kysyä ainoastaan aloitusvaiheen suunnittelun onnistumisesta ei opiskeluilmapiiiristä, koska kysely toteutetaan heti aloitusvaiheen henkilökohtaistamisen jälkeen. Arviointiasteikko tulisi säilyä läpi kyselyn samana ja kaikki kysymykset tulisi osoittaa kaikille vastaajille.

Aloitusvaiheen kysely:

1. Pääsin aloittamaan opintoni *itselleni* sopivassa aikataulussa.
Halutaanko kysymyksellä tietoa siitä, onko oppilaitoksessa mahdollisuus aloittaa opinnot joustavasti ympäri vuoden? Tällä kysymyksellä ei välttämättä saada siihen vastausta, asiakaslähtöisyyden tavoittelua kuitenkin korostaisi sanan *itselleni* lisääminen.

3. (Koen kuuluvani) *Minut otettiin hyvin vastaan* uuteen opiskeluyhteisöni.
Kysymys on hyvä muotoilla paremmin aloitusvaiheeseen sopivaksi. Näin muotoiltuna kysymys olisi myös hyvä rahoituskysymys, johon koulutuksen järjestäjät voivat hyvin itse vaikuttaa. Tämä riittäisi myös aloitusvaiheen ilmapiirikysymykseksi.

5. *Lähtökohtani opintoihin ja aikaisempi osaamiseni* selvitettiin hyvin. (Aikaisemmat opintoni, työkokemukseni ja muu osaamiseni selvitettiin monipuolisesti.) Jokaisen opiskelijan lähtökohdat ja osaaminen tulee kartoittaa HOKSia laadittaessa, tätä tulee kysymyksellä korostaa. Monipuolisuuden vaatimus on nähdäksemme turhaa.

6. *Lähtökohtani opintoihin ja aikaisempi osaamiseni* otettiin hyvin huomioon opintojen suunnittelussa. Tällä kysymystä 5 tukevalla muotoilulla, kysymys koskisi jokaista vastaajaa.

9. *Sain tehdä opintoihini liittyviä valintoja* (Sain vaikuttaa tutkinnon osien valintaan) Kysymyksen on tärkeää olla laajempi. Tutkinnoissa, joissa on paljon pakollisia tutkinnon osia ei ole tarkoituksenmukaista tehdä tutkinnon osien valintoja opintojen alussa vaan vasta kun tutkinto on tullut tutummaksi. Tärkeää on kuitenkin se, että opiskelija voi valita itselleen sopivan oppimisympäristön ja opiskelutahdin. Kysymykseen voisi liittää selitetekstin: *Esim. tutkinnon rakentuminen, opiskelumenetelmät, oppimisympäristöt ja aikataulu.* Tämä kysymys voisi korvata myös kysymyksen 11.

10. *Kanssani selvitettiin, tarvitsenko tukea opinnoissani* (Kanssani selvitettiin mitä tukea tarvitsen opinnoissani, jotta saavutan tavoitteeksi asetetun osaamisen.) On tärkeää, että aloitusvaiheessa kaikilta opiskelijoilta kartoitetaan mahdollinen tuen tarve, jos opiskelija ei tarvitse tukea, on luonnoksessa esitettyyn kysymykseen vaikea vastata. Kysymyksellä ei tarvitse erotella onko opiskelijan tarvitsema tuki erityistä vai ei.

13. (Tiedän) *Sain tietoa, miten arviointi opinnoissani toteutetaan.* Arviointi on laaja ja vaikea kokonaisuus, joka opitaan (tiedetään) vasta opintojen kuluessa.

Aloitusvaiheen kyselyyn eivät sovi esitetyt opiskeluilmapiiriä koskevat kysymykset 14 – 16. Ne voisi jättää kokonaan pois tai siirtää osaksi päättökyselyä. Kysymys 3 on hyvä opiskeluilmapiiriä kartoittava kysymys aloitusvaiheessa.

Päätövaiheen kysely

4. *Opintojen aikana selvitettiin, olenko hankkinut opintoihini soveltuvaa osaamista muualla* (muut opinnot, työkokemus, harrastukset, muutoin hankittu osaaminen) Kysymys on tärkeä muotoilla niin, että siihen voivat vastata kaikki.

6. *Oppilaitoksen opetustilat sekä digitaaliset ja muut oppimisympäristöt edistivät oppimistani.* Oppilaitoksen oppimisympäristöt on hyvä arvioida omana kysymyksenään.

7. *Minulla oli riittävästi mahdollisuuksia opiskella työpaikalla.* (Olen tyytyväinen minulle tarjottuihin mahdollisuuksiin opiskella työpaikalla.) Jos kysymyksellä halutaan kartoittaa mahdollisuuksia niin tyytyväisyyttä ei kannata sekoittaa samaan kysymykseen.

8. *Minua ohjanneilla opettajilla, työpaikkaohjaajilla ja muulla ohjaushenkilöstöllä on hyvät ohjaus- ja opetustaidot.* Kysymys on laaja, mutta päättökyselyssä se saakin olla. Kysymys 9, voidaan poistaa turhana.

13. *Opintojen aikana varmistettiin, että sain tukea opintojen etenemiseen, jos sitä tarvitsin* (Sain tarvitsemaani tukea opintojeni etenemiseen.) Kun kysymys vaikuttaa rahoitukseen, on tärkeää muotoilla se niin, että siihen voivat vastata kaikki, ei ainoastaan vain erityistä tukea saavat.

Espoon seudun
koulutuskuntayhtymä Omnia
PL 77700
02070 ESPOON KAUPUNKI

omnia.fi

4 (4)

15. Sain riittävästi tietoa mahdollisuuksista opiskella tai työskennellä ulkomailla opintojeni aikana.
Kysymys on hyvä jättää pois tai muotoilla laajemmaksi esim. monikulttuurisuuden näkökulma.

18. *Suoritin näyttöni pääasiassa työpaikoilla, aidoissa työtehtävissä.* (Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, olivat aitoja.)
Kysymys pitää kirjoittaa selvemmin.

19. *Osaamistani arvioitiin tutkinnon perusteiden arviointikriteerien mukaisesti.* (Osaamiseni arvioitiin osaamisen arviointikriteerien mukaisesti.)
Opiskelijalle tulisi tutkinnon perusteet tulla tutuksi opintojen aikana.

23. *Minua* (Opiskelijoita) kohdeltiin yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti.
On tärkeää, että kerätään opiskelijan itsensä näkemyksiä.

25. *Koulutuksen aikana sain osaamista ja ammattitaitoa, joka paransi valmiuksiani toimia ja edetä työelämässä.* (25. Koulutus paransi valmiuksiani työelämään siirtymiseen, siellä toimimiseen tai jatko-opintoihin.) (27. Uskon, että pystyn hyödyntämään koulutuksen aikana saamaani osaamista ja ammattitaitoa.)
Kysymykset 25 ja 27 voisi yhdistää. Jatko-opintovalmiudet olisi kuitenkin hyvä laittaa omaksi kysymyksekseen.

26. *Koulutus kannusti yrittäjämäiseen toimintaan ja antoi valmiuksia yrittäjyyteen* (Koulutus antoi valmiuksia yrittäjyyteen.)
Kysymystä on tärkeää laajentaa ammatillisen koulutuksen tavoitteiden mukaisesti.

27. *Minulle selvitettiin mahdollisuudet kehittää osaamistani ja hakeutua jatko-opintoihin*
Uusi kysymys, joka sisältyi ennen kysymykseen 25.

Esitämme, että kysymyksiä arvioitaisiin syksyllä 2018 esitetyn pilotoinnin yhteydessä. On tärkeää saada palautetta kysymyksistä myös kyselyyn vastaavilta opiskelijoilta.

Espoossa 8.5.2018

Sampo Suihko, kuntayhtymän johtaja

Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia

